

Zwartboek deel III

Dit is het derde zwartboek dat wordt gepubliceerd door de Stichting LANZS. LANZS is een landelijk advocaten netwerk voor advocaten, die bijstand verlenen aan slachtoffers van ernstige gewelds- of zedenmisdrijven. De naam LANZS zal binnenkort worden omgevormd naar LANGZS. Op dit document treft u het nieuwe logo reeds aan.

Bij het verzamelen van zaken voor dit derde zwartboek valt op dat er weliswaar een tendens tot verbetering te signaleren valt in de top van organisaties, waarbij met name gedacht dient te worden aan het Openbaar Ministerie, doch gezien wordt in het werkveld zelf, lager in de organisatie, dat dit veranderende cultuurbesef ten aanzien van de positie van het slachtoffer nog lang niet ten volle is doorgedrongen. Hierdoor worden er veel fouten bij herhaling gemaakt.

LANZS constateert dat aan het lerende vermogen van sommige organisaties nog wel gesleuteld kan worden. Daarbij valt te denken aan de Raad voor Rechtsbijstand die er klaarblijkelijk sinds de publicatie van het vorige zwartboek nog immer niet in is geslaagd om in haar automatiseringssystemen te verwerken dat slachtoffer geen eigen bijdrage hoeven te betalen, maar ook aan het Openbaar Ministerie dat er zelfs niet in slaagt om de lessen die worden geleerd uit hele grote heftige zaken in haar organisatie ingebed te krijgen. Wij verwijzen hiervoor naar de toelichting over de zedenzaak Cuijk.

Er worden ook fouten gemaakt die ernstige gevolgen voor slachtoffers zelf hebben. Zo zijn diverse slachtoffers onverwachts geconfronteerd met hun dader doordat deze is vrijgelaten terwijl zij niet van tevoren daarover waren geïnformeerd. Dat is nou juist waarvoor het Informatiepunt Detentie Verloop is opgericht. Dat zou in de visie van LANZS voorkomen moeten worden. Ook de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie meent dat dit voorkomen moet worden, want hij heeft nou net daarvoor dat Informatiepunt Detentie Verloop opgericht.

Met name in de voorlopige hechtenisfase, die bij een ingesteld hoger beroep lang kan duren, blijkt dat bij het Informatiepunt Detentie verloop lang niet altijd goed en/of tijdig wordt geïnformeerd door de diverse penitentiaire inrichtingen, dit met alle mogelijke gevolgen van dien. LANZS beveelt de staatssecretaris aan om hier op korte termijn actie op te ondernemen zodat er een drastische verbetering in die situatie kan worden bewerkstelligd.

LANZS merkt ook op dat zij nog veel klachten ontvangt over het schorsen van verdachten uit hun voorlopige hechtenis zonder er daar bijzondere voorwaarden worden verbonden aan die schorsing ten aanzien van het slachtoffer en zonder dat het slachtoffer hierover tijdig wordt geïnformeerd.

Dit zijn nou typisch voorbeelden van beslissingen en uitvoeringshandelingen die op de werkvloer worden genomen. Ook het voorbeeld dat is opgenomen in het zwartboek dat de advocaat van een slachtoffer door een griffiemedewerkster wordt medegedeeld dat er geen cassatie door de verdachte is ingesteld in haar zaak terwijl dat later wel zo blijkt te zijn, is er een waaruit blijkt dat men op de werkvloer vaak nog onvoldoende doordrongen is van de consequenties van het handelen van individuele medewerkers voor een slachtoffer in een strafzaak.

Als een van de meer schrijnende voorbeelden is in dit zwartboek opgenomen de enkel schriftelijke mededingen tot een seponering van een zeer ernstige zedenzaak waarbij het slachtoffer bovendien nog herstellende was van zeer ernstige verwondingen.

LANZS meent dat het in lijn is met een juiste visie op de positie van het slachtoffer in het strafrecht om dergelijke beslissingen niet schriftelijk aan het slachtoffer mede te delen, maar dat vooral mondeling te doen zodat die mededeling ook direct kan worden uitgelegd.

LANZS ontvangt ook met regelmaat klachten over het feit dat in zedenzaken waarbij jonge kinderen een rol spelen en betrokken ouders in echtscheiding liggen onvoldoende serieus onderzoek wordt verricht. LANZS acht dit een zorgelijk ontwikkeling. Vaker wordt geroepen dat er veel valse aangiftes zou zijn, doch enig serieus te nemen wetenschappelijk onderzoek die die stelling onderbouwd is niet voor handen. LANZS adviseert de politiek om hier nader onderzoek naar te laten doen en verzoekt de Minister van Veiligheid en Justitie om de politie opdracht te geven dit soort zaken wel serieus te onderzoeken. Door de thans ontstane situatie dreigt namelijk het beeld te ontstaan dat zaken die worden aangebracht door vrouwen die hun partner hebben verlaten vanwege bijvoorbeeld huiselijk geweld onvoldoende worden onderzocht omdat deze al te snel worden betiteld als een zogenaamde vechtscheiding. LANZS meent dat voorkomen dient te worden dat er stereotype naar zaken wordt gekeken, maar dat iedere zaak een individuele beoordeling vereist.

Tot slot wijst LANZS erop dat de voorzieningen voor slachtoffers in de diverse gerechtsgebouwen nog immer ernstig te wensen overlaten. Met regelmaat worden slachtoffers en hun advocaten verwezen naar de publieke tribune.

Concluderend meent LANZS dat weliswaar het besef aan het top van de organisaties dat er anders naar procedures dient te worden gekeken en dient te worden omgegaan met de belangen van slachtoffers groeiende en daarmee verbeterd is, doch dat dit nog onvoldoende navolging vindt bij de mensen die uiteindelijk uitvoering dienen te geven aan dergelijk beleid. Het bestuur hoopt dat dit zwartboek een bijdrager kan leveren aan verdere verbeteringen.

Het bestuur van LANZS

Samenvatting lijst van knelpunten vanuit de advocatuur

1) Openbaar Ministerie

- Naam van het slachtoffer in de media publiceren
- Incorrecte vermelding van namen en parketnummers
- Incorrecte Correspondentie
- (Advocaat van) het slachtoffer niet melden dat er cassatie is ingesteld
- Geen cassatie of hoger beroep instellen terwijl het slachtoffer het wel wenst en resultaat daar ook toe noopt
- Geen overleg met het slachtoffer over het wel of geen hoger beroep instellen
- Niet leren van fouten uit het verleden
- Slachtoffer niet informeren over de mogelijkheid om civiele schade met behulp van een advocaat te verhalen
- (Advocaat van) het slachtoffer wordt slecht op de hoogte gehouden over de voortgang van de zaak
- Oproepen zitting tijdig naar advocaat van het slachtoffer
- Het niet gelijk anonimiseren van aangiftes in mega zedenzaak Cuijk
- Geen reactie op stelbrieven of opvragen stukken
- Geen verstrekking van opgevraagde stukken

2) Informatiepunt Detentie Verloop

- Advocaat en slachtoffer niet geïnformeerd bij vrijlating van veroordeelde uit (voorlopige) hechtenis, dan wel met verlof gaan
- Niet oprechte excuses bij fouten

3) CJIB

- Slechte informatievoorziening vanuit het CJIB

4) De rechtspraak

- Geen reactie op stelbrieven of opvragen stukken
- Geen verstrekking van stukken waar het slachtoffer wettelijk wel recht op heeft
- Geen informatieverstrekking aan advocaat betreffende de zaak
- Vonnis niet uit eigen beweging en direct verstrekken aan (advocaat van) slachtoffer
- Lange tijdsperiode tussen aangifte en zitting
- Late mededeling dat het slachtoffer niet meer gehoord gaat worden als getuige

5) Strafkorting

- Zaken blijven te lang liggen daarvoor daders lagere straf krijgen

6) Slachtofferloket

- Geen informatieverstrekking aan slachtoffers betreffende zittingen
- Weigering toevoeging slachtofferverklaring aan het strafdossier

7) Raad voor Rechtsbijstand

- Niet verbeteren naar aanleiding van fouten uit het verleden

1. Openbaar Ministerie

• Naam van het slachtoffer in de media publiceren

1. Voorbeeld: Zaak, parketnummer 13/676235/11 & 13/670265-11 Rechtbank Amsterdam
- Het Openbaar Ministerie twittert de naam van het slachtoffer voluit.

• Incorrecte correspondentie

2. Voorbeeld: Zaak, parketnummer 13.650028-13 & 13.650153-13
- Het Openbaar Ministerie deelt aan het slachtoffer van een zeer gewelddadige verkrachting per brief mede dat zijn zaak wordt geseponeerd. Dit terwijl er twee verdachten in beeld zijn en het slachtoffer een case-manager en een advocaat had. De advocaat maakt daar tegen bezwaar. Het Openbaar Ministerie geeft aan dat zij met Slachtofferhulp Nederland heeft overlegd. Slachtofferhulp Nederland geeft aan dat het vast beleid is dat Slachtofferhulp Nederland niet intervenueert in sepotbeslissingen van het OM. Slachtofferhulp Nederland heeft de raadsman mede gedeeld dat het vast beleid is dat sepotbeslissingen door het Openbaar Ministerie zelf dienen te worden mede gedeeld aan het slachtoffer.
- Het slachtoffer in kwestie heeft derhalve de sepotbeslissing schriftelijk moeten vernemen hetgeen uitermate hard aankwam en traumatiserend is.
- Zowel Slachtofferhulp Nederland als het Openbaar Ministerie zijn aangeschreven over deze kwestie. Een reactie is nog niet bekend. Dit ligt mede aan het feit dat die aanschrijving voor publicatie van het zwartboek is geschied.
- Naam van cliënt verkeerd gespeld in de mail van de Officier van Justitie aan zijn advocaat.
- Het betreft een zeer ernstige verkrachtingszaak. Verdachten zijn op een bepaald moment heengezonden. De advocaat van het slachtoffer heeft geïnformeerd of een contactverbod onderdeel uitmaakte van de schorsingsvoorwaarden zoals opgelegd aan de verdachten. De Officier van Justitie bericht hem dat dit niet het geval is.

3. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 16.702380-13 & 16.702572-13
- In een moordzaak worden de nabestaanden geïnformeerd over de vrijlating van de verdachte van de moord op hun dochter en zus, nadat zij dit al hadden vernomen via de pers. Deze nabestaanden zijn bovendien geconfronteerd met het feit dat journalisten zeer gedetailleerde kennis bleken te hebben over het strafdossier, waaronder over de doodsoorzaak, terwijl zij zelf door het Openbaar Ministerie nog niet erover waren geïnformeerd. Deze nabestaanden zijn bovendien ook geconfronteerd met een uitzending op nationale televisie over het werk van de politie waarbij gesuggereerd werd dat de nabestaanden daarvoor toestemming hebben gegeven terwijl dat geenszins het geval is. Het is voor deze nabestaanden onnodig kwetsend en uitermate pijnlijk nu zij zelf geen afscheid hebben kunnen nemen van de overledene.
- De uitnodiging voor het slachtoffergesprek is verstuurd naar de advocaat van de nabestaanden. Deze brief is qua inhoud echter gericht aan de nabestaanden zelf.

• Incorrecte vermelding van namen en parketnummers

4. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 15.741375-10
- In de brief van de Officier van Justitie aan de advocaat wordt het verkeerde parketnummer en de verkeerde naam vermeld bij 'ons kenmerk' van het OM. Er wordt parketnummer 15.741374-10

genoemd en bijbehorende verkeerde naam genoemd, terwijl het parketnummer 15.741375-10 een andere naam behoort te zijn.

• **(Advocaat van) het slachtoffer niet melden dat er cassatie is ingesteld**

5. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: S13/03388

- De advocaat van het slachtoffer informeert of er cassatie is ingediend. Cliënte is slachtoffer van mensenhandel en jarenlange uitbuiting. Er wordt hem mede gedeeld dat er geen cassatie is ingediend. Vervolgens blijkt er dat er wel degelijk cassatie is ingesteld.

• **Geen cassatie of hoger beroep instellen terwijl slachtoffer wel wenst en resultaat daar ook toe noopt**

6. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 15/70025-11, 15/741375-10, 15/741374-10, 15/700887-10 en 15/70082810

- Cliënte is slachtoffer in een zeer ernstige mensenhandel en uitbuitingszaak. In eerste aanleg wordt er een schadevergoeding toegekend van € 200.000. In hoger beroep wordt deze schadevergoeding verworpen, omdat dit een onevenredige belasting voor de verdachten zou zijn. Dit standpunt wordt door het Gerechtshof minimaal onderbouwd. In hoger beroep wordt er nog maar een schadevergoeding van € 42.000 toegekend.

- Het Openbaar Ministerie gaat hier niet tegen in cassatie. Juridisch technisch heeft het OM gelijk om niet in cassatie te gaan, maar er lijkt in deze zaak sprake van onwil.

- Ook is het slachtoffer niet geïnformeerd over het feit dat de verdachte al op vrije voeten was gesteld. Voorafgaand aan de zitting van het hoger beroep liep het slachtoffer verdachte tegen het lijf in de hal. Dit is een uiterst onwenselijke situatie.

- Tot slot is er in deze zaak ook sprake van strafkorting bij de verdachte. De zaak is te lang blijven liggen. Om dit te compenseren is er strafkorting toegepast. Hierdoor is een mensenhandelaar er met een kortere gevangenisstraf vanaf gekomen.

• **Geen overleg met het slachtoffer/ nabestaanden over wel of geen hoger beroep instellen**

7. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 15.741237-12

- Het Openbaar Ministerie vervolgt inzake moord. Er vindt uiteindelijk door de rechtbank een veroordeling plaats inzake doodslag. De eis was 15 jaar gevangenisstraf. De uitspraak 7 jaar. Het Openbaar Ministerie heeft geen hoger beroep ingesteld uit vrees dat het ook nog wel eens erger zou kunnen worden. De nabestaanden begrijpen hier niets van en zijn bovendien ook niet geconsulteerd in deze kwestie, maar werden geconfronteerd met de mededeling van het Openbaar Ministerie.

• **Slachtoffer niet informeren over de mogelijkheid om civiele schade met behulp van een advocaat te verhalen**

8. Voorbeeld: Zaak , parketnummer: 15.741374-10

- In de brief van de Officier van Justitie wordt uitgelegd dat het slachtoffer voor het gedeelte van de schadevergoeding, die niet is toegewezen tijdens de strafzaak, de mogelijkheid bestaat om deze schade via een civielrechtelijke procedure te verhalen. Er wordt de mogelijkheid genoemd om dit via de rechtsbijstandverzekering of via het Juridisch Loket te doen. Er wordt echter niet op de mogelijkheid gewezen dat voor de inning van de civielrechtelijke vordering ook kan worden verhaald met bijstand van een advocaat.

• **(Advocaat van) slachtoffer wordt slecht op de hoogte gehouden over de voortgang van de zaak**

9. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: S 11/00710

- Op 11 maart 2011 heeft de advocaat van het slachtoffer zich gesteld als partij in deze zaak. Op 8 oktober 2013 is er telefonisch contact geweest tussen de advocaat en de Hoge Raad. De Hoge Raad stelde dat zij geen officiële stelbrief heeft ontvangen en dat daardoor de uitspraak in deze zaak niet verstrekt zou kunnen worden. Er is wel een brief ontvangen op 16 februari 2011 waarin

wordt vermeld dat het adres niet juist geschreven staat. Dit kan volgens de Hoge Raad niet worden opgevat als stelbrief en daardoor kunnen zij de uitspraak niet doen toekomen. De officiële stelbrief van 11 maart 2011 is op 8 oktober 2013 opnieuw aan de Hoge Raad verstuurd. Pas nadat deze stelbrief opnieuw was verstuurd, is de uitspraak aan de advocaat verstrekt.

10. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: S 11/04390

- De advocaat stelt in een brief aan de Hoge Raad dat hij het stuitend acht, dat de Hoge Raad hem voor de zoveelste keer, niet direct een afschrift van het recht van het slachtoffer zendt. Daarvan heeft de advocaat als gemachtigde van de benadeelde partij gewoon simpelweg belang bij.

• Oproepen zitting tijdig ook naar advocaat

11. Voorbeeld: Zaak , parketnummer: 23-002912-13 & 23-003130-13

- Er wordt op 26 november 2013 een brief gestuurd aan de nabestaanden dat op 28 november de regie zitting plaatsvindt. Dit is natuurlijk veel tekort dag.

- Daarnaast hebben de nabestaanden via de media moeten vernemen dat beide verdachten in hoger beroep zijn gegaan. Zij zijn niet geïnformeerd door het Slachtofferloket. Dit is uiteraard geen juiste manier om een slachtoffer te informeren.

• Het niet gelijk anonimiseren van aangiftes in de mega zedenzaak Cuijk

12. Voorbeeld: Zaak: zedenzaak Cuijk

- In de groomingzaak die zich afspeelt in CUIJK heeft het Openbaar Ministerie per monde van haar persofficier in een zeer vroegtijdig stadium laten weten dat te begrijpen dat mensen geen aangifte willen doen, omdat hun naam dan tijdens de rechtszaak wordt genoemd. LANZS heeft met stijgende verbazing kennis genomen van de uitlatingen van het Openbaar Ministerie in deze zaak, zeker gezien in het licht van de Amsterdamse zedenzaak alwaar anonimiseren wel mogelijk is gebleken. LANZS verbaast zich over het feit dat het Openbaar Ministerie klaarblijkelijk niet heeft geleerd om in dit grote zaken lering te trekken van grote zaken die zich in het verleden hebben afgespeeld. Pas nadat de pers aan het OM vragen is gaan stellen waarom dit in de Amsterdamse zedenzaak wel anoniem kon en in de zaak van Cuijk niet heeft het OM alsnog het roer om gegooid en het mogelijk gemaakt dat slachtoffers op nummer aangifte doen. LANZS acht dit een kwalijke gang van zaken. LANZS vraagt zich af hoe het Openbaar Ministerie borgt dat lessons learned ook daadwerkelijk worden doorgevoerd in de organisatie.

• Geen reactie op stelbrieven of opvragen stukken

13. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 18/830214-13, Rechtbank Groningen

- Advocaat staat in deze zaak het slachtoffer bij. Het slachtoffer is de kleindochter van de verdachte. Deze zaak heeft zich afgespeeld in Ter Apel. Op 22 april 2013 heeft de advocaat een stelbrief naar de rechtbank gestuurd. Hij heeft in deze brief ook een afschrift van het proces-verbaal verzocht. Aan dit verzoek is geen gehoor gegeven. De advocaat ontvangt dus ook geen afschrift van het proces-verbaal. Op 25 april 2013 is de advocaat met de vader van het slachtoffer op de zitting verschenen. Op 27 mei 2013 is er wederom een brief gestuurd naar de rechtbank. Middels deze brief wordt er verzocht op een proces-verbaal van de zitting en afschrift van het proces-verbaal opgevraagd. Aan dit verzoek wordt wederom geen gehoor gegeven. De advocaat heeft nog steeds de door hem opgevraagde stukken niet ontvangen. Om de rechtbank aan het gedane verzoek te herinneren wordt er op 11 juli weer een brief gestuurd waarin er wederom om de stukken wordt verzocht. Weer ontvangt de advocaat niets. Vervolgens heeft de advocaat een brief gestuurd aan Slachtofferzorg OM. Ook hier krijgt hij geen reactie. Op 26 augustus gaat er weer een brief uit naar Slachtofferzorg OM waarin de advocaat wederom de stukken opvraagt. Ook op deze brief is er tot op heden nog geen reactie gekomen.

- Daarnaast komt er geen enkel bericht van de rechtbank of het Openbaar Ministerie over de voortzetting van de zaak of behandeling ter zitting.

- De Raad voor rechtsbijstand verleent een toevoeging, eerst met oplegging eigen bijdrage. Na

commentaar daarop, namelijk dat er geen eigen bijdrage hoeft worden betaald op grond van art 44 lid 4 Wet Rb. Na dit commentaar wordt er alsnog achteraf een toevoeging verleend zonder eigen bijdrage.

• **Geen verstrekking van opgevraagde stukken**

14. Voorbeeld: Arrondissement Noord- Nederland

- LANZS heeft vernomen dat advocaten problemen ondervinden bij rechtbanken: als de advocaat zich voor het slachtoffer, vaak kind en de ouder, stelt wordt er moeilijk gedaan over de positie van de advocaat, krijgt deze geen stukken en wordt hij niet van de zittingen op de hoogte gehouden.
- Daarnaast heeft LANZS ook vernomen dat er ook problemen zijn met het OM: De advocaat van het slachtoffer krijgt slecht informatie over verdachte, geen stukken, zelfs geen inzage. Geen overleg over voornemen van sepot.
- Verder zijn ook problemen met de Raad van Rechtsbijstand: De advocaat moet er steeds weer op wijzen dat bij toevoeging geen eigen bijdrage wordt opgelegd.

2. Informatiepunt Detentie Verloop

• **Advocaat en slachtoffer niet geïnformeerd bij vrijlating veroordeelde uit (voorlopige) hechtenis, dan wel met verlof gaan**

15. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 23-000582-10

- Mevrouw is slachtoffer van mensenhandel. Zij is ten onrechte niet ingelicht over de vrijlating van haar uitbuiters. Er was echter sprake van een spreekrechtwaardig feit. Mevrouw had dus het recht om op de hoogte te worden gehouden van een eventuele vrijlating van haar uitbuiters.
- Op 21 december 2012 heeft haar advocaat al aan het ressortsparket schriftelijk het verzoek gedaan om het slachtoffer in te lichten bij vrijlating van veroordeelde, terwijl het ressortsparket dit op eigen beweging had moeten doen. Daarnaast is dit verzoek gaan zwerven van het ene bureau naar het andere bureau zonder daaraan direct gehoor te geven. Gevolg is de advocaat pas in 2013 werd geïnformeerd over het feit dat de veroordeelde al sinds 25 november 2012 in vrijheid is gesteld.
- Het slachtoffer is toen haar uitbuiters op straat tegen gekomen zonder dat zij wist dat hij al was vrijgelaten. Dat is vanzelfsprekend een onwenselijke situatie.
- Verkeerd adres van het kantoor van de advocaat vermeld op een brief van de Procureur-Generaal. Dit adres is echter al 6 jaar gewijzigd. Hier is in Zwartboek I en II al eerder op gewezen.

16. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 15/741374-10

- Cliënt is slachtoffer in een strafzaak. Het Arrondissementsparket Noord-Holland heeft het Informatiepunt Detentieverloop (IDV) verzocht om de advocaat van het slachtoffer te informeren wanneer de veroordeelde voor het eerst op verlof gaat en op het moment dat de detentie eindigt. Echter deze zaak wordt enige tijd later aan het IDV aangeleverd. Er was namelijk al sprake van een verlof. Dit verlof zou door het Arrondissementsparket Noord-Holland moeten zijn bericht. Dit is niet gebeurd. Het verlof is ingegaan op 28 oktober 2012 en de brief is pas op 23 mei 2013 verstuurd om de advocaat van het slachtoffer op de hoogte te stellen van het verlof. Dit is dus meer dan een half jaar later dan dat het verlof is ingegaan.
- Cliënte ontvangt een brief van de vestigingsdirecteur van de P.I. die aangeeft dat zij onvoldoende is geïnformeerd. Die brief sluit af met de volgende tekst 'Hoewel u onvoldoende bent geïnformeerd, kan ik u verzekeren dat de beslissingen ten aanzien van de straf zorgvuldig en volgens de juiste procedures zijn genomen'. Dit lijkt in contradictio in terminis.

17. Voorbeeld: Informatiepunt Detentieverloop Regioparket Arnhem-Zutphen

- De advocaat van het slachtoffer informeert bij het IDV naar het verlof van de veroordeelde. Het IDV deelt de advocaat mede dat ze enkel op de hoogte wordt gesteld van de eerste keer dat de veroordeelde met verlof gaat. Na dit eerste verlof wordt er door het IDV geen mededeling meer

gedaan van het verdere verloop van de veroordeelde. Als er aan het verlov voorwaarden zijn verbonden dan zullen die ook mede gedeeld worden.

3.Het CJIB

• Slechte informatievoorziening vanuit het CJIB

18. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 24/003026-10

- Het slachtoffer heeft als benadeelde partij in de strafzaak tegen haar ex-pooier een schadevergoeding toegekend gekregen. Er is een wettelijk termijn van 8 maanden waarin de dader de schadevergoeding behoort te betalen.
- Mevrouw heeft na de verstrijking van het wettelijke termijn van 8 maanden niets vernomen en is zelf gaan bellen. Zij kreeg te horen dat de zaak bij het slachtoffer informatiepunt schadevergoedingsmaatregelen nog niet bekend was en daarom werd ze doorverwezen naar Justitie.
- Via het CJIB kreeg mevrouw te horen dat er geen volledige inzage was in het dossier in de computer. Dit was wel nodig om de zaak door te zetten naar het CJIB. De griffier van rechtbank Leeuwarden was in appel hiervan op de hoogte gesteld en moest iets wijzigen om die inzage te verschaffen in het systeem en dat duurt al 8 maanden.
- Mevrouw vroeg aan de medewerkster hoe het zat met de wettelijke termijn en de betalingsplicht. Haar werd toen mede gedeeld dat advocaten wel vaker wat zeiden. Mevrouw die haar te woord stond, zei dat de termijn aanmerkelijk langer was. Zij wist niets van de 8 maanden termijn. Mevrouw zei dat zij wel weer een appelletje (letterlijke bewoording) er uit zou sturen.
- Op de vragen van mevrouw over hoe het nu verder ging en wat dan de procedure nu was, kreeg zij een geërgerde mevrouw die nogmaals benadrukte dat als het dossier werd doorgestuurd naar het CJIB mevrouw wel op de hoogte gesteld zou worden. Mevrouw had dus geen idee waar ze aan toe was.

4. De rechtspraak

• Geen reactie op stelbrieven of opvragen stukken

19. Voorbeeld: Zaak, Parketnummer 03-700195-13

- Na hiertoe een verzoek te hebben gedaan, wordt door de rechtbank 'in het belang van het onderzoek' geen proces-verbaal van de pro forma zitting verstrekt aan cliënt, benadeelde partij. Er werd mede gedeeld dat cliënt, het slachtoffer ook bij de zitting aanwezig had kunnen zijn en dan zelf kennis had kunnen nemen van hetgeen er besproken is. Tijdens de pro- forma zitting zijn de onderzoekswensen van de verdediging besproken en cliënt heeft dit vervolgens uit de krant moeten vernemen.

20. Voorbeeld: Zaak, Parketnummers 16/656205-12 & 16/656206-12 & 16/656207-12

- Na afloop van de zaak wordt namens de benadeelde partij verzocht om de vonnissen van alle drie de veroordeelden. Aangezien niet alle uitspraken al onherroepelijk zijn, vanwege de mogelijkheid van hoger beroep, worden deze (nog) niet toegezonden. De vonnissen van de veroordeelden die wel al hoger beroep hebben ingesteld, worden wel toegezonden. Dit terwijl de zaak in deze ook niet onherroepelijk is.
- Het vonnis van de veroordeelde die (nog) geen hoger beroep heeft ingesteld, wordt pas verstuurd, nadat de termijn voor hoger beroep is verstreken, dan wel wanneer veroordeelde uitdrukkelijk heeft aangegeven geen hoger beroep in te zullen stellen.

• Geen verstrekking van stukken waar het slachtoffer wettelijk wel recht op heeft

21. Voorbeeld: Zaak , parketnummer: 18/830328-13

- Het betreft een zedenzaak. De verdachte is in deze zaak de vader en het slachtoffer is zijn dochter. Op 4 maart 2013 wordt er door de advocaat informatie opgevraagd bij de politie Winschoten. Deze verwijst in haar reactie naar de Officier van Justitie. Vervolgens wordt op 26 april een brief naar het OM gestuurd waarin de advocaat zich stelt namens het slachtoffer.

Daarnaast wordt het proces-verbaal opgevraagd. Deze wordt door de advocaat niet ontvangen.

- Er komt op 16 mei een brief van het OM waarin wordt medegedeeld aan de advocaat dat er geen strafvervolgning zal plaatsvinden. Op 22 mei wordt er een brief gestuurd naar het OM waarin er wordt gevraagd om een gesprek met de Officier van Justitie. Daarnaast wordt er gevraagd om het proces-verbaal in verband met het geven van advies over een eventuele artikel 12 procedure. Dit proces-verbaal heeft de advocaat niet ontvangen.
- Op 12 juni vindt het gesprek plaats met de Officier van Justitie. Tijdens dit gesprek wordt er geen inzage in het dossier gegeven, maar moet de advocaat enkel afgaan op haar mededelingen. Op 17 juli 2013 is er beklag, ex. art. 12 Sv., ingediend.

22. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 18/830287-13 Rechtbank Assen

- De advocaat staat hier een slachtoffer bij, een sport pupil. De verdachte is haar begeleider in haar sport. Het betreft een zedenzaak. Op 2 mei 2013 wordt er een brief gestuurd naar de rechtbank. Dit betreft een stelbrief en er wordt in deze brief afgifte van het proces-verbaal gevraagd. Op deze brief komt geen reactie en de advocaat ontvangt de stukken niet. Verder wordt er in deze brief verduidelijking gevraagd omtrent de onduidelijke informatie over de zitting van 16 mei 2013. Op 3 mei 2013 pleegt de advocaat een telefoontje naar de strafgriffie dat de zaak op 16 mei onbekend is.
- Op 8 mei stuurt de advocaat een brief naar de rechtbank met de mededeling dat hij 16 mei afwezig zal zijn. Er wordt verzocht om een kopie van het vonnis te doen toekomen. Op deze brief komt wederom geen reactie. Op 31 mei komt er eindelijk een brief van het OM met een reactie op de voorgaande brieven. Deze reactie houdt in dat het OM geen toestemming geeft om een afschrift van het strafdossier te verstrekken. De advocaat is het met deze weigering niet eens en stelt hier op 5 juni een bezwaarschrift tegen in. Op 12 juni komt de advocaat met de rechter-commissaris tot een compromis. De advocaat moest toch op het parket zijn voor een andere zaak en krijgt de gelegenheid om het dossier in te zien. Gelijk dezelfde dag heeft de advocaat het bezwaarschrift ingetrokken, omdat hij het dossier nu had ingezien. Hij heeft op 13 juni nog wel telefonisch contact met de rechtbank, omdat er onduidelijkheid bestaat over het feit of de zitting van 14 juni wel of niet doorgaat. Hier volgt een brief op van het OM op 8 juli met de mededeling dat de zitting 6 augustus zal plaatsvinden.
- Een maand later, op 8 augustus, verneemt de advocaat via de krant dat er essentiële stukken ontbreken in de zedenzaak. De rechtbank mist in het dossier het verslag van het slachtoffergesprek. De advocaat moest dit uit de krant vernemen en is door het OM niet zelf op de hoogte gesteld omtrent het ontbreken van het verslag van het slachtoffergesprek. Hierna volgt geen enkel bericht meer van de rechtbank of het OM over de verdere verloop van de zaak.

22. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 21-003066-12 (regioparket Arnhem)

- Het Openbaar Ministerie is in deze zaak in hoger beroep niet-ontvankelijk verklaard, omdat aan de verdachte door de rechtbank of door het Openbaar Ministerie (dat weet de advocate nog steeds niet) zou zijn medegedeeld dat er geen hoger beroep was ingesteld.
- In eerste aanleg was er vrijspraak. Cliënt begrijpt er door deze gang van zaken niets meer van. Omdat de informatievoorziening naar de advocate toe heel verwarrend, onduidelijk of gewoon nihil is, weet ook de advocate nog steeds niet hoe het precies zit. Er is in deze zaak cassatie ingesteld.

23. Voorbeeld: Zaak, mishandelingszaak met parketnummer: 2011113566/24866072 of 201205275-17127193 (het parketnummer is onduidelijk) regioparket Zwolle

- Het betreft een mishandelingszaak waarin beide partijen aangifte tegen elkaar hebben gedaan. Beide zittingen, dus cliënt als verdachte en cliënt als slachtoffer zouden op 12 november 2012 worden behandeld. Advocate was met cliënt bij het kantongerecht in Deventer. Daar bleek, na lang wachten, dat de zitting waarin cliënt slachtoffer was niet bekend te zijn. De Officier van Justitie heeft toen ter plekke zijn excuses aangeboden.
- Er zou een nieuwe datum komen voor deze zitting. Dit wordt schriftelijk bevestigd en de advocate blijft verzoeken om een nieuwe datum vast te stellen. Bij brief van 23 juli 2013 wordt de advocate geïnformeerd dat de wederpartij op 26 november 2012 is vrijgesproken.

• **Geen informatieverstrekking aan advocaat betreffende de zaak**

24. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 13/684156-13 Rechtbank Amsterdam

- Op 28 augustus 2013 belde de advocate met van de strafgriffie van de Rechtbank. Zij vroeg aan de medewerkster of de zitting in deze zaak op 29 augustus 2013 een pro forma zitting zou zijn of een inhoudelijke behandeling. Daarbij informeerde de advocate de medewerkster dat zij namens haar patroon belde en dat hij het slachtoffer in de zaak bijstaat. De medewerkster zou haar vraag nagaan bij een collega. Nadat ze dat had gedaan, gaf ze aan dat zij daar geen informatie over gaven en dat de advocate maar naar het Slachtofferloket zou moeten bellen. De advocate vroeg nog of de medewerkster niet zo kon zien, als Rechtbank zijnde, of de zitting inhoudelijk of pro forma was. Dat kon ze niet, zo zei ze. Enkele minuten later belde haar patroon zelf met de strafgriffie en met dezelfde vraag. Hij verkreeg vervolgens wel direct de informatie van de strafgriffie.

25. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 15.741237-12 Rechtbank Alkmaar

- In deze zaak werd er door de advocaat van de nabestaanden verzocht om de naam van de voorzitter te verschaffen. De advocaat wilde er zeker van zijn dat het verzoek, een verzoek ex artikel 51b Sv., tijdig bij de juiste rechter zou komen. De naam van de voorzitter werd echter door de strafgriffie niet verstrekt. Er werd door de strafgriffie mede gedeeld dat er instructies aan de strafgriffie zijn gegeven op de naam van de voorzitter niet langer op te zoeken en door te geven als iemand, waaronder klaarblijkelijk ook een advocaat, daarom verzoekt.

• **Vonnis niet uit eigen beweging en direct verstrekken aan (advocaat van) slachtoffer**

26. Voorbeeld: Zaak, Parketnummer 01/845290-13 & 01-845291-13

- Er wordt geprobeerd een grosse op te vragen van het vonnis via de strafgriffie, nadat de termijn voor instellen hoger beroep is verstreken. Dit duurt lang. De zaak moet eerst als onherroepelijk aangemerkt worden door het executieblok alvorens een grosse mag worden verstrekt.

• **Lange tijdspanne tussen aangifte en zitting**

27. Voorbeeld: Zaak, Parketnummer 03-700132-12

- Slachtoffer heeft op 7 oktober 2011 aangifte gedaan van seksueel misbruik. Op 16 september 2013(!) heeft de inhoudelijke beoordeling door het Openbaar Ministerie plaatsgevonden en is besloten te dagvaarden voor de meervoudige kamer. Eind oktober 2013 ligt de zaak nog steeds op de stapel om ingepland te worden voor een behandeling bij de politierechter. Na vragen hierover van de advocate wordt de belofte gedaan om het een en ander uit te zoeken.

- Er is diverse malen gebeld met OM/slachtofferloket om te informeren naar de beoordeling in deze zaak, waarbij vele malen benadrukt is dat de advocate namens cliënte, de benadeelde partij, belt. Na de beoordeling door de Officier van Justitie wordt nogmaals gebeld met het slachtofferloket. Tijdens dat gesprek wordt aangegeven dat er nog geen benadeelde partij bekend is in het systeem en wordt verzocht om een stelbrief te sturen aan het OM.

• **Late mededeling dat het slachtoffer niet meer gehoord gaat worden als getuige**

28. Voorbeeld: Zaak, parketnummer:13/684156-13 Rechtbank Amsterdam

- De verdediging had aanvankelijk verzocht tot het doen horen van een getuige. Deze getuige was het slachtoffer. Op 23 september 2013 was door de verdediging kennelijk al bericht aan de rechter-commissaris dat van het horen van deze getuige werd afgezien. Het slachtoffer vernam dit (via zijn advocaat) voor het eerst op de pro forma zitting op 21 november 2013.

5.Strafkorting

29. Bij LANZS zijn diverse zaken bekend waar door langdurig stilzitten van het Openbaar Ministerie en/of gerechtelijke instanties mensenhandelaren lagere gevangenisstraf krijgen, omdat een zaak met onvoldoende voortvarendheid is opgepakt. In deze vindt er dus voor de te lange duur van een strafzaak compensatie voor de verdachte plaats. Compensatie voor het slachtoffer blijft echter achterwege. Daar zijn geen wettelijke mogelijkheden voor. LANZS dringt erop aan dat

de politiek maatregelen neemt die het mogelijk maken dat in dit soort gevallen ook het slachtoffer enige vorm van compensatie tegemoet kan zien.

6. Slachtofferloket

• Informatieverstrekking aan slachtoffers betreffende zittingen

30. Voorbeeld: Zaak, Parketnummer 02-800656-13

- Het slachtofferloket heeft geen bericht verstuurd omtrent een pro-formazitting. Medewerkster van het slachtofferloket geeft aan dat dit meestal niet gebeurt. De advocate geeft aan dat dit wel gebeurt.

• Weigering toevoeging slachtofferverklaring aan het strafdossier

31. Voorbeeld: Zaak, parketnummer: 07.650458-11

- Advocaat staat een slachtoffer bij in een strafzaak. Cliënte (het slachtoffer) wilt graag haar verklaring aan het strafdossier laten toevoegen. Dit wordt echter geweigerd door het slachtofferloket van het Openbaar Ministerie regie Oost.

7. Raad van Rechtsbijstand

• Niet verbeteren naar aanleiding van fouten uit het verleden

32. Voorbeeld: Amsterdamse zedenzaak, cassatieprocedure tegen Robert M.

- Door de Raad voor Rechtsbijstand is op de aanvragen van toevoegingen voor slachtoffers ten behoeve van de cassatieprocedure tegen Roberts M. weer negatief beslist. Dit terwijl de aanvragen ten behoeve van de procedure in eerste aanleg en het hoger beroep ook in eerste instantie negatief werden beslist. Er is toen door de Raad van Rechtsbijstand toegezegd dat er voortaan positief beslist zal worden in de Amsterdamse zedenzaak.